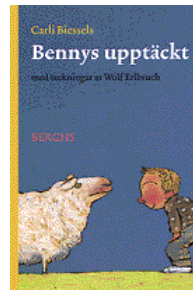

Skönlitterära boktips om Dyslexi

Barn- och ungdomsböcker

Biessels, Carli. *Bennys upptäckt* (Bergh, 2001), Hcf T (Kapitelbok)

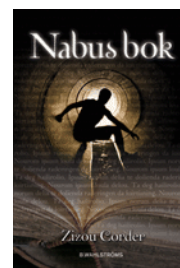
Benny är en fantasifull liten pojke som ser omvärlden på sitt alldeles egna sätt. När han ska lära sig skriva och läsa uppstår problem, eftersom orden ser alldeles fel ut. Ordet "får" ser ju t.ex. inte alls ut som ett får. Men när Benny ritar av doktors ansikte bredvid ordet ser det bättre ut, för doktorn är faktiskt lik ett får. Så lär Benny sig läsa och skriva på sitt sätt, och till sist uppmärksammas det till och med av självaste skolministern. Detta är en varm och rolig skildring av problem som barn kan ha när de ska lära sig läsa. Kanske kan det också vara en väckarklocka för föräldrar och lärare att många barn behöver en lästräning som utgår ifrån deras verklighet. En lättläst och humoristisk bok som även nybörjarläsaren kan ta till sig.

Corder, Zizou. *Nabus bok* (B. Wahlströms, 2009), Hcg T

Den unge fiktjuven Lee Raven har av misstag stulit Nabus bok. Boken har funnits i tusentals år och innehåller varje berättelse och legend som någonsin funnits. Dessutom är boken magisk - Lee kan inte läsa, men boken läser högt för honom och en helt ny värld öppnar sig. För första gången i sitt liv förstår han vad en berättelse är, och efter den omtumlande upplevelsen är Lee högst ovillig att släppa boken ifrån sig. Naturligtvis är det många som vill ha tag i den, kosta vad det kosta vill och som inte drar sig för något.

En fantasifull, spännande berättelse som är skriven på ett vackert språk och med välgjorda miljö- och personskildringar.

Eklund Lykull, Anita. *Snöleopardens år* (Raben & Sjögren 2001), uHc T

I denna nutidsberättelse får läsaren via några års brevväxling mellan tonårsflickorna Karin och Vendela följa deras liv och drömmar i vardag och fest. Verkliga händelser och platser passerar revy, och den tonåriga läsaren kan med enkelhet identifiera sig i

handlingen eftersom den innehåller i stort sett allt som denna läsekrets möjligen kan stöta på. Här skildras, för att bara nämna något, förälskelser, mobbning, skilsmässor, missbruk, utbrända föräldrar, hästar, knäppa bröder, våldtäktsförsök och rasism. Dessutom har en av huvudpersonerna läs- och skrivsvårigheter.

MacPhail, Catherine. *Under ytan* (Argasso, 2008), Hcg

Under ytan handlar om två pojkar från varsin s.k. marginaliserad samhällsgrupp. Omar är invandrare med flyktingbakgrund och Sam är funktionell analfabet. Sam trakasserar Omar. Boken innehåller brev från Omar till en kusin i det krigshärjade hemlandet, vilken också planerar att fly. I sina brev beskriver Omar Sam som sin nära vän och förtrogne. När Sam slitit ett sådant brev från Omar och inte reagerat adekvat på innehållet, uppdagades hans oförmåga att läsa. Detta ger Omar en hållhake på Sam, som därigenom tvingas ändra attityd.

Boken ingår i förlagets serie Läsvänligt som är speciellt utformad för barn och ungdomar med dyslexi/läsvårigheter eller för dem med svenska som andra språk. Boken har ett igenkännande och bra innehåll.

Riordan, Rick. *Född till hjälte* (Percy Jackson), (Bonnier Carlsen, 2005), uHce T

Percy Jackson har ADHD och dyslexi. Med ett flertal skolbyten bakom sig betraktas han som ett problembarn. Percy tycks vara förföljd av oförklarliga incidenter. Till sist upptäcker han den magiska sanningen: Percy är son till Poseidon - en av Olympens gudar. Det här är första boken med Percy Jackson som upptäcker att han är född till hjälte. Han får hjälp av en satyr och Atenas dotter att färdas över hela Amerika på jakt efter tjuven som stulit Zeus åskvigg - världens första massförstörelsevapen. Under sin färd möter han olika mytologiska fiender.

Författaren Rick Riordan har en bakgrund som lärare, och det är med skicklighet som Riordan utnyttjar sina kunskaper i grekisk mytologi samt sin erfarenhet av elever med inlärningssvårigheter. Språket är rappt och lättläst. Med sina korta händelserika kapitel är detta en god högläsningbok i klassrummet, likväl som den passar för ungdomar, i slukaråldern och uppåt, att läsa själva.

Rydell, Sölve. *Din dumme jävel*(Författarhuset, 2007), uHc T

Berättaren och huvudpersonen Tommy, vars liv vi följer från barndomen till 16-årsåldern, tillhör förlorarna i livet. Boken ger oss inblick i hur en tuff kille tänker och känner. Bakom den hårda fasaden finns en missbrukande mamma, en pappa som går i konkurs, svårigheter att läsa; kanske dyslexi, svårigheter att lita på människor. Tommy växer upp och lär sig klara sig själv i Stockholm och får sedan flytta till sin pappa långt bort. Vi får även skymta verkligheten för en muslimsk tjej som uppfostras av sina bröder. Det är en tung och mörk berättelse om kärlekslöshet, föräldrars svek och om hederväld. Berättelsen består lika mycket av Tommys tysta reflektioner och tankar som av reella händelser. Rydell skriver så att läsoplevelsen inte hindras, korta kapitel, enkelt språk; det ger en känsla av att det verkligen är Tommy som berättar.

Åkerblom, Gull. *Vilken soppa! : femte boken om Moa och Samuel* (Opal, 2001), Hcg T

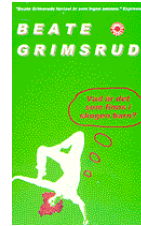
Det är sportlov och Moa vill inget annat än att tillbringa veckan med Samuel, kära som de är. Olyckligtvis har Moas pappa lånat en stuga i Dalarna och hela familjen skall åka dit. Samuel som kämpar på med sina läs- och skrivsvårigheter är kvar i stan. Efter ett par dagar i skidorten händer det saker som får henne att omvärdera förhållandet med Samuel. Hon hade inte väntat sig att träffa Jonas, han med de mörka ögonen. Och Samuel hade inte väntat sig att hans kompis Josefin skulle visa sig vara intresserad av honom ... *Vilken soppa* är den femte boken om Moa och Samuel. Med god kännedom om ungdomars verklighet berättar Gull Åkerblom om relationsproblem, utanförskap, läs- och skrivsvårigheter mm. Boken har korta kapitel med stort och lättläst typsnitt.

Böcker för vuxna

Grimsrud, Beate. Vad är det som finns i skogen barn? (Bonniers, 2002), Hc, T

Den nittonåriga Jon är saknad och befolkningen i trakten engageras i räddningsaktionen. I *Vad är det som finns i skogen barn?* återkommer syskonen från Beate Grimsruds förra roman, *Jag smyger förbi en yxa* (1999): den saknade är lillebror Jon och bland de sökande finns syskonen Lydia och Anders. På olika sätt har de alla kommit till en återvändsgränd. Lydias sprinterkarriär går inte som hon tänkt, Anders ansvarstagande driver honom till en punkt där han inte längre kan ta ansvar för sig själv och Jon har med sin dyslexi och rastlöshet svårt att finna sin plats i samhället. Huvudpersonernas sökande efter varandra blir del av ett sökande efter mening.

Lindgren, Torgny. Dorés bibel (Norstedts, 2005), Hc T

Del tre i författarens triptyk, inledd av *Hummelhonung* och *Pölsan*. Huvudpersonen i romanen har svårt med bokstäver men älskar berättelser. Tidigt upptäcks att han lider av alexi, d.v.s. oförmågan att lära sig läsa och skriva. Hans far placerar honom på ett hem för obildbara. Hans morfar har till honom hunnit förmedla världslitteraturen i valda delar. När den älskade, och av Gustav Doré illustrerade, bibeln som finns i barndomshemmet försvinner, inleds en kamp för att återfå den. Berättaren återskapar bibeln själv ur minnet. Sin historia om sitt liv och Dorés verk talar han så in på band. Det är en helt igenom fascinerande levnadsskildring om överlevnaden i ett utanförskap, stöttad av de självdjup som berättelsernas människoframställning ger.

Fler romaner om dyslexi/läs- och skrivsvårigheter

Fagrell, Kajsa. I min spegelbild (Hegas, 2001), Hc.03

Gustavsson, Kristina. Skolstraffad: bokstavshandikappad i skolans värld (Björnen, 2003), Hc.03

Stigsson, Niklas. En nypa vi som tror att vi är något (Eget förlag, 2005), Hc.03

Weiner, Jennifer. I hennes skor (Forum, 2004), Hce T

Facklitteratur om dyslexi/läs- och skrivsvårigheter

Andersson, Bodil. *Smart start vid lässvårigheter och dyslexi* (Natur & kultur, 2006), Eue T

Angermund, Maritha. *Kom igång med E-böcker* (2008). Finns i pdf-format på www.spsm.se

Borgström, Håkan. *Den hemliga koden: aktuell forskning om läsning* (Vetenskapsrådet, 2006), Eaaca T

Dahlberg, Josei. *När bitarna föll på plats: en berättelse om dyslexi* (ICA, 2007), Lz T

Druid Glentow. *Förebygg och åtgärda läs- och skrivsvårigheter. Metodisk handbok* (Natur & kultur, 2006), Eue T

Dyslexi. Aktuellt om läs- och skrivsvårigheter. *Ett särtryck av artiklar från Svenska Dyslexiföreningens tidskrift* (Svenska dyslexiföreningen, 2007), Eue

Elbro, Carsten. *Läsning och läsundervisning* (Liber, 2004), Eaaca T

Eliasson Roos, Elisabet. *Aldrig för sent. Verksam pedagogik för vuxenstuderande med läs- och skrivsvårigheter.* Magisteruppsats. (Institutionen för pedagogik. Växjö bibliotek, 2006)

Eliasson Roos, Elisabet. *Kunskapsöverföring i praktiken. Att ta tillvara kompetens kring läs och skrivinläring* (SPSM, 2007). Finns i pdf-format på www.spsm.se

Fridolfsson, Inger. *Grunderna i läs- och skrivinläring* (Studentlitteratur, 2008) Eaaca T

Föhrer, Ulla. *Dyslexi: förbannelse eller möjlighet? Att lära sig leva med läs- och skrivsvårigheter* (BTJ, 2010), Eue T

Föhrer, Ulla. *Dyslexi: förbannelse eller möjlighet? Levnadsberättelser* (BTJ, 2010) , Eue T

Gibbons, Pauline. *Stärk språket, stärk lärandet: språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för och med andraspråkselever i klassrummet* (Hallgren & Fallgren, 2006), Eabf T

Ingvar, Martin. *En liten bok om dyslexi* (Natur & Kultur, 2008), Eue T

Kere, Juha. *Dyslexi: stavfel i generna* (Karolinska Institutet University press, 2008), Eue T

Lundberg, Ingvar. *Läsningens psykologi och pedagogik* (Natur & Kultur, 2010), Eaaca

Lundberg, Ingvar. *Vad är lättläst?* (SPSM, 2008). Finns i pdf-format på www.spsm.se

Lundgren, Torbjörn. *Rutten, blodig, skön...Till litteraturens och dyslexins försvar* (Carlssons, 2003), Eue T

Lundgren, Torbjörn. *Språk, kunskap och mänskliga förmågor* (Studentlitteratur, 2007), Eue T

Mina bästa sidor är ordblinda. *Nio kända och framgångsrika svenskar berättar om sin dyslexi* (Utbildningsradion, 2010), Eue T

Mossige, Margunn. *Flera vägar mot mål. Om läs- och skrivsvårigheter i gymnasieskolan* (Liber, 2009), Eue

Myrberg, Mats. *Dyslexi: en kunskapsöversikt* (Vetenskapsrådets rapportserie, 2007:2), Eue T . Finns att läsa i fulltext på http://www.cm.se/webbshop_vr/pdf/VR2007_02.pdf

Olika sätt att läsa: *om barn med funktionsnedsättningar och deras läsning* (BTJ förlag, 2008), Eue T

Sterner, Görel. *Före Bornholmsmodellen. Språkmodeller i förskolan* (Natur & Kultur, 2010), Eabfc.01

Svensson, I. *The nature of reading difficulties among inmates in juvenile institutions. Reading and writing.* (An Interdisciplinary Journal, 16: 667-691, 2003)

Taube, Karin. *Läsinlärning och självförtroende. Psykologiska teorier, empiriska undersökningar och pedagogiska konsekvenser* (Rabén & Sjögren, ny uppl. Norstedts akademiska förlag, 2007), Eaaca T

Taube, Karin. *Barns tidiga läsning* (Norstedts akademiska förlag, 2007), Eaaca

Zetterqvist Nelson, Karin. *Dyslexi: en diagnos på gott och ont. Barn, föräldrar och lärare berättar* (Studentlitteratur, 2003)

Intresseorganisationer i Sverige¹

Dyslexiförbundet FMLS (Förbundet Funktionshindrade Med Läs- och Skrivsvårigheter)

FMLS samlar personer med läs- och skrivsvårigheter/dyslexi, även personer med matematiksvårigheter/dyskalkyli, deras anhöriga, föräldrar och andra intresserade. FMLS är partipolitiskt och religiöst obundet och utgår från den enskilda personens behov. Förbundet har drygt 6.000 medlemmar organiserade i cirka 60 föreningar runt om i landet.

Hemsida: www.fmls.nu/

Dyslexiförbundet FMLS

Svenska dyslexiföreningen. Svenska Dyslexiföreningen bildades 1989.

Medlemmarna är i första hand personer som arbetar med barn eller vuxna som har grava läs- och skrivsvårigheter, till exempel lärare, specialpedagoger, logoped, läkare och psykologer, men föreningen är öppen för alla.

Hemsida: www.dyslexiforeningen.se/

Svenska dyslexistiftelsen. Stiftelsens ändamål är att främja och stödja forskning och kunskapsutveckling om läs- och skrivsvårigheter/dyslexi. Sprida kunskap om läs- och skrivsvårigheter/dyslexi. Bevaka frågor som rör läs- och skrivsvårigheter/dyslexi samt främja de personers intressen som har sådana svårigheter.

Svenska Dyslexistiftelsen är en ideell, tvärvetenskaplig organisation som grundades 1989 av Curt von Euler tillsammans med professorerna Ingvar Lundberg och Gunnar Lennerstrand.

Hemsida: <http://dyslexistiftelsen.org/>

Föräldraföreningen för dyslektiska barn (FOB)

Föreningen stödjer familjer som har barn med läs- och skrivsvårigheter, vill främja samarbetet mellan hem och skola, har hela tiden med barnet i centrum. Verkar för att dagens studiemiljö utformas efter dessa barns behov, t.ex. genom användandet av alternativa verktyg. Föreningen arbetar aktivt med att sprida information om hur man kan hjälpa barn med läs- och skrivsvårigheter samt ta del av aktuell forskning och bevakar barnens lagstadgade rättigheter.

Hemsida: www.fdb.nu/

¹ Informationen om organisationerna är hämtade från respektive förenings hemsida (2010-11-14)

Förlag som ger ut lättläst litteratur

Centrum för Lättläst/LL-förlaget

Centrum för Lättläst arbetar på regeringens och riksdagens uppdrag med att göra texter tillgängliga för människor som av olika anledningar har lässvårigheter eller är otränade läsare.

LL-förlaget ger ut lättlästa böcker, lättläst samhällsinformation och nyheter

Hemsida: www.lattlast.se

Hegas

Hegas ger ut lättlästa böcker för alla åldersgrupper och med olika svårighetsgrad

Hemsida: www.hegas.se

Hegas

Argasso bokförlag

Argassos utgivning består i första hand av lättlästa böcker för barn och ungdomar med dyslexi eller andra typer av lässvårigheter (i serien Läsvänligt).

Hemsida: www.argasso.se

Argasso

Nypon förlag

Nypon förlag är ett specialförlag för språkutveckling. Förlaget satsar på material och böcker som lockar barn och ungdomar att träna och utveckla sitt språk. De vänder sig särskilt till elever som har svårigheter och behöver extra stöd i språkundervisningen.

Hemsida: www.nyponförlag.se

Anpassade läromedel, kurslitteratur

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM)

Statlig myndighet som har ansvar för att anpassa läromedel för elever med läs- och skrivsvårigheter på förskola, grundskola, gymnasiet och komvux.

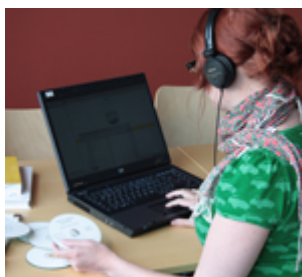
Hemsida: www.spsm.se

Talboks- och punktskriftsbiblioteket (TPB)

Talboks- och punktskriftsbiblioteket, TPB, är en statlig myndighet som lyder under Kulturdepartementet. TPB:s uppdrag är att se till att personer med läshandikapp får tillgång till litteratur på de medier som passar dem: talböcker, punktskriftsböcker och e-text. Studenter med läshandikapp kan låna sin kurslitteratur via TPB

Hemsida: www.tpb.se

Inläsningstjänst AB

Privat företag som producerar anpassade hjälpmedel, kopierar och läser in läromedel och kurslitteratur till skolor eller privatpersoner med synskada, dyslexi eller andra former av läs- och skrivsvårigheter

Hemsida: www.inlasningstjanst.se

Polar Print – hjälpmedel och tjänster

Företag som är specialiserade på att utveckla hjälmedelsprogram för läshandikappade personer, särskilt synskadade men även dyslektiker. Återförsäljare av DAISY-spelare

Hemsida: www.polarprint.se

Iris hjälpmedel AB

Återförsäljare av hjälpmedelprogram, DAISY-spelare etc.

Hemsida: <http://www.iris.se/internetbutik>